

DIRVA

Nr. 133

Lapkritis-Nov. 17, 1961

Cleveland, Ohio

Gedimino gatvę atėmė iš Stalino ir atidavė Leninui

Vilniuje nebėra "Stalino prospektu". Jo vietoj — "Lenino prospektas". Pakeitimas įvyko tuo pačiu metu, kai Stalino palaikus iškraustė iš mauzoliejaus į Kremliaus pasienį. Bet gatvės pavadinimo keitėjai nedrįso prisipažinti, kad tas "sumanymas" atėjo, kaip "šviesa iš rytų". Tebevaidindami "liaudies valios"

vykdytojų vaidmenį, jie paskelbė Vilniaus laikraščių paskutinių puslapių kampe liuose, kad "Atsižvelgdamas į gyventojų bei darbo žmonių visuomeninių organizacijų pageidavimus, Vilniaus miesto darbo žmonių deputatų tarybos vykdomasis komitetas nutarė Stalino prospektą pavadinti Lenino prospektu".

Dabar Vilniuje bus Lenino aikštė (buvusi Lukiškių) ir Lenino prospektas. Senaisiais rusų laikais ta gatvė buvo vadinama Georgijevskij prospekt. Lenkai pavadino ją Adomo Mickievičiaus gatve. Lietuviams svarbiausioji Vilniaus gatvė, savaime aišku, turėjo būti Gedimino gatvė, ir toks vardas jei buvo duotas oficialiai, kai tik Lietuvos administracija įsikūrė Vilniuje. Tas vardas pasiliko ilgokai ir bolševikų laikais, ligi Stalino garbinimui pasiekus aukščiausį laipsnį, ji buvo (irgi) "atsižvelgiant gyventojų ir darbo žmonių visuomeninių organizacijų pageidavimų") pavadinta

Stalino prospektu. Tačiau Gedimino vardo nei bolševikai iš Vilniaus visiškai neišbraukė: Gedimino vardu tapo pavadinta Katedros aikštė, kuri ir toliau pasilieka Gedimino aikštė.

Vilniaus miesto centrinė dalis irgi vadinama Stalino rajonu. Kadangi kita, šalutinesnė dalis, vadinama Lenino rajonu, tai dar nežinia, kaip tas pavadinimo klausimas išspręstas. Ar centrinį rajoną irgi "atiduos" Leninui, o ligšiolinį Lenino rajoną "paskirs" kam kitam? Panaši problema yra ir Kaune, kur centrinė gatvė — Laisvės alėja — buvo vadinama Stalino vardu, o Leninui buvo "duota" kiek menkesnė gatvė — Vytauto prospektas. Gali būti, kad tokiais atvejais Lenina paliks senose vietose, o centrinės vietas pavadins senesnio pranašo — Markso vardu?

Bus darbo Lietuvoje ir su kolchozų pavadinimais, nes jų irgi beveik šimtinė vadinama Stalino ar Stalino Kelio vardais. (LNA)

ŠIANDIEN IR RYTOJ

*** PO KOLONIALIZMO VĖLIAVA...

Indijos ministeris pirmininkas Nehru, viešėdamas Amerikoje, tarp kita ko, išsireiškė, kad neutralių ir iš kolonializmo išsivadavusių valstybių politinę galvoseną vis dar įtaigoja kolonializmo likučiai. Jų galvosenai didelės įtakos padarytų paskutinių kolonializmo vėliavų nuleidimas. Pagal Nehru, tos vėliavos turėtų nusileisti -- Portugalijos. Angoloje ir Prancūzijos Alžire.

Sovietinio imperializmo, o kartu ir kolonializmo problema neutralių ir naujųjų valstybių politikoje tuo tarpu laikoma Vakarų valstybių propagandos argumentu, jei tas argumentas, retomis progomis, kur nors drąsesnio Vakarų diplomato panaudojamas. Tam argumentui panaudoti Vakarų valstybių atstovai turi medžiagos ir faktų. Dėl to tikrai nereikia abejoti.

Kyla klausimas, kiek sovietinio kolonializmo faktai yra prieinami naujųjų valstybių politikams ir diplomatom? Kas jiems tuos faktus turėtų pateikti?

Tiesa, kad silpnėjęs ieško užtarimo pas stipresnįjį. Neveltui ir mūsų komitetai, kalendarinių reguliarumų, primena stipresniesiems, kad tada ir tada Lietuva buvo okupuota ir mes prašome, kad karinės jėgos būtų atitrauktos ir t.t. Atrodo, kad dabar nėra nieko lengvesnio, kaip sekretoriui uždėti naują datą ant pernykščio memorandumo ir vėl -- su visa palyda į Washingtoną...

Lietuvos Nepriklausomybės Talka savo laiku buvo parodžiusi gražios iniciatyvos painformuojant bent kai kuriuos Azijos valstybių spaudos atstovus apie mūsų skausmą. Augant iš kolonializmo atbūndančių valstybių skaičiui ir jų įtakai pasaulinėje politikoje, ar nelaiškas pagalvoti apie būdus ir priemones, kad ir tų valstybių politikams būtų pateikiama medžiaga, parodanti jiems kolonializmą, su kuriuo arčiau susipažinti jiems sunkiau, naudojantis vien Maskvos teikiama informacija.

O tai padaryti nereikia vykti nei į Siera Leone nei į Ghaną ar Kongo. Tuo tarpu čia pat, New Yorke, tuo reikalu galima nemažai atsiekti, nebent tam rikalui reiktų steigti dar vieną komitetą...

Gedimino prospektas Vilniuje, buvęs vadinamas Stalino vardu, dabar gavo naują vardą... Tolumoje matyti Gedimino aikštė ir Katedra.

ORGANIZUOJASI LAUKTOJI EUROPOS SĄJUNGA

(Dirvos specialaus korespondento Paryžiuje)

Taip ilgai laukta Europa jau organizuojasi. Šių metų liepos 18 d. Prancūzijos Respublikos prezidentas generolas de Gaulle buvo nuvykęs pas Adenauerį į Bonną pasitarti su kitais Europos valstybių atstovais. Pasitarimų metu jis griežė pirmu smuiku. Šeši (šešių valstybių galvos) tada nutarė duoti formą politinei sąjungai, kuri sudarys europietišką tautų bendruomenę. Jos pradai jau yra užmegsti tarpusavio sutartyse. Tam tikslui reikia organizuoti valstybių bendradarbiavimą, numatyti jo išsivystymą ir užtvirtinti pastovumą. Tame pat suva-

žiavime nutarta atitinkamai komisijai pavesti, kad ji paruoštų pasiūlymus, kurie galimai greičiau leistų nustatyti statutą Europos sąjungos tautomis.

Toji komisija, Prancūzijos ambasadoriaus Christian Fouchet pirmininkaujama, pirmą kartą susirinko Prancūzijos Užsienių Reikalų Ministerijoje Paryžiuje. Be didelių prieštaravimų, labai greit sutarta įkurti nedalomą Valstybių Sąjungą, kuri respektuoja asmenybę ir teisių lygybę savo nariu tarpe. Sąjunga turės suderinti užsienių politiką, bendrą demokratijos

ir žmogaus teisių apsaugą, savitarpinę saugumo pagalbą ir kultūrinį bei mokslinį bendravimą.

Bendrasis bruožais nutarta įvesti Sąjungos valstybių galvų ar vyriausybių pasitarimus kas 4 mėnesiai. Tų keturių mėnesių laikotarpįje susirinktų užsienių reikalų ministrai specialioms sesijoms. Taip pat nutarta sudaryti asamblėją, kuri svarstys įvairius klausimus ir galės juos pateikti ministerių tarybai. Asamblėja turės teisę nubalsuoti įvairias rekomendacijas ir diskutuoti tarybos veikimą.

(Nukelta į 2-psl.)

Korp! Neo Lithuania lapkričio 11 d. suvažiavime Chicagoje išrinkta naujoji vyriausioji valdyba (pareigomis dar nepasiskirsčius). Sėdi iš kairės: Stasys Švedas, Sofija Adomaitienė, Vaclovas Mažeika. Stovi: Mečys Šimkus ir Stasys Virpša.

Vyt. A. Račkausko nuotrauka

KUR RŪSTUS LIKIMAS NUBLOŠKĖ, TEN KŪRĖSI LIETUVOS MEILĖS ŽIDINĖLIS

NEO LITHUANIA SUVAŽIAVIMAS IR IŠKILMĖS CHICAGOJE

Prieš 21 metus Lietuvą ištikusi nelaimė - svetimųjų okupacija, pabėrė neolithuanus ir filijas, po platųjį pasaulį lyg trūkų siūlų gintaro karoliuose. Vos 18 metų Nepriklausomos Lietuvos dirvoje, brendusi ta akademikų korporacija, išblaškyta svetimosios žemės, neišnyko. Į kur tik rūstus likimas nubloškė neolithuaną ar filiją, ten kūrėsi tėvynės -- Lietuvos meilės židinėlis. O kur likimas jų subūrė daugiau, ten vėl užvirė jų veikla ir pastangos, nutautėjimo

bangoms nepaliaujamai skalaujant, išlaikyti lietuviškąjį akademinį jaunimą tėvynė -- Lietuvai.

Tokioje dvasioje praėjo ir ketvirtasis LST korp! Neo - Li-

thuania suvažiavimas Chicagoje lapkričio 11 ir 12 dienomis. Šeštadienį, lapkričio 11 d. 13 val. Don Varnas veteranų salėje suvažiavimo dalyviai sueigą (Nukelta į 5 psl.)

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

- Keturi didieji vakarų valstybių užsienio reikalų ministrai ateinančią savaitę posėdžiaus Paryžiuje. Darbų tvarkoje Berlyno, Laoso ir kiti įtampos punktų reikalai. Manoma, kad pasitarimuose pasiseks suderinti tolimesnę politiką Berlyno klausimu.

- Sen. Sam Rayburn, 79 metų pagarsėjęs valstybininkas, net 48 metus išbuvęs JAV Kongrese, buvęs paskutinis demokratų kalbėtojas, lapkričio 16 d. mirė nuo vėžio ligos.

- JAV paleido tris naujus satelitus, kurie ruošia kelią į erdvių kelionių ištyrimą. Du satelitai iššauti viena raketa.

- Iš Izraelio pranešama, kad Eichmano bylos sprendimo reikia laukti apie gruodžio mėnesio pradžią. Sprendimas užtruks dėl dviejų pažiūrų nesuderinimo. Vieni nori, kad Eichmanas būtų nuteistas mirties bausme, o kiti nori, kad Izraelis, šią bylą suorganizuojęs neįprastais teisės pa-

grindais, prieš pasaulį pasirodytų galestingas.

- 13 italų aviacijos karių, pristatančių JT daliniams reikalingą aprūpinimą, buvo nužudyti Konge. Bendrai, Kongas vėl stipriai verda, vidų įsiliepsnojus naujoms kovoms, kuriose vieni vada nori kitų sąskaita įsigalėti.

- V. Molotovs oficialiai jau atleistas iš Atominės energijos kontrolės pareigų, kurias ėjo Vienoje. Maskvoje laukiama, kada prasidės Molotovo bylos. Pirmiausia pačioje partijoje, ir jei nepradės apgailestauti, greičiausiai ir kokiame paradiniame teisme.

- Meno pasauly dar negirdėta kaina -- 2,3 mil. dolerių New Yorko Metropolitan muziejaus buvo sumokėta už Rembrandto paveikslą, kurio pardavimų kaina, prasidėjusi nuo 7,800 dol. iškilo į milijonines sumas. Paveikslas yra pieštas 1653 m., 4x4 pėdų dydžio ir jau dešimtą kartą keičia savininkus.

300 NAUJŲ SKAITYTOJŲ

Lietuviškam laikraščiui Amerikoje išsilaikyti kasmet reikia 300 naujų skaitytojų. Tiek, dėl mirties ir kitų aplinkybių, senųjų skaitytojų nubyra. Ir jei tiek naujų skaitytojų per metus nepasipildo, laikraštis pradeda mirti natūralia mirtimi. O tada jau nebėra jokios kalbos apie laikraščio gerinimą.

Dirva, norėdama tuos naujus skaitytojus greičiau sutelkti, NUO 1961 M. LAPKRIČIO MĖN. 15 D. IKI 1962 METŲ KOVO 15 D. SKELBIA talką.

Per keturius mėnesius surasti 300 naujų skaitytojų nėra didelis darbas, bet be talkos, vien redakcijos ir administracijos pastangomis, beveik neįmanomas. Todėl ir kviečiame visus Dirvos skaitytojus, talkininkus ir rėmėjus mums padėti.

Pasidairykit po artimųjų namus ir dar nemazai kur pastebėsit, kad ten Dirvos nėra. Paraginkit juos užsisakyti arba atsiųskit mums jų adresus, kad su Dirva galėtume nemokamai supažindinti.

Paraginkit, kad Dirvą, kaip Kalėdinę dovaną, užsakytu savo artimiesiems, ypač likusiems Europoje ar atsidurusiems kituose kraštuose.

Talkininkams, kurie atsiųs daugiausia naujų skaitytojų, bus paskirti trys lietuviškų knygų knygynėliai. Apie naujų skaitytojų talką bus nuolat pranešama visiems Dirvos skaitytojams.

Pasirūpinkim, kad iki kovo 15 d. talka būtų atlikta ir 300 naujų skaitytojų surasta.

ATBUNDANTI AMERIKA

Bepigu buvo Maskvai šūkauti ir grąsinti laisvajam pasauliui, kol Amerika buvo migdoma ir jos vadai mušėsi į krūtine, kad Amerika nepradės karo. Šiandien kai Amerikoje nutilo pareiškimai apie "Nothing can't be done", užleisdami vietą ryžtingiems administracijos žygiams stiprinti karines pajėgas ir paruošti kraštą galimam karui, -- Kremlius darosi atsargesnis savo šūkavi-muose ir grąsinime.

Ne lengva yra tokiame dideliame demokratiniam kraštui, kaip Amerika, iš taikos gyvenimo, pereiti į pasiruošimą karui. Kaip I Pas. karo metu kad Ameriką įtrauktų karan, reikėjo iki kraštutinumo įerzinti prekybinių lai-vų skandinimu ir kitokiomis pro-vokacijomis, kaip II Pas. karo metu reikėjo Pearl Harbor tra-

gedijos, taip šiandien raudonasis diktatorius Chruščiovas yra jau taip toli su įžeidimais jog be-reikia tik neapgalvoto žygio -- ir III Pas. karas bus neišven-giamas.

Naujas atbudimo laikotarpis A-merikoje prasidėjo po Kennedžio -Chruščiovo susitikimo Vienoje ir po to sekusios Kennedžio kalbos kraštui. Šaltu dušu Vie-noje aplietas Kennedy padarė rei-klamas išvadas. Negalima gaišti laiko. Ir prasidėjo nauji ėjimai, kurie dar gal nėra pavėluoti.

Nežinotini dar vis besireiškian-čių Sultzbergerio, Lippmano ir kitų prokomunistinių siūlymų ir kaikiurių plepių senatorių bei kongresmanų pareiškimų, kurie silpnina Amerikos poziciją pasaulyje, sveikoji amerikiečių visuomenė, spauda ir patriotinės organizacijos bei mokslo įstai-gos, suskato gerai pažinti komu-nizmą ir jo grėsmę Amerikai. Didžiojoje spaudoje jaunatruks-ta straipsnių, teisingai nušviečian-čių komunizmą ir jo pavojų žmo-nijai. Sovietų Sąjungos žinovai vis dažniau išskviečiami televi-zijon su savo komentarais ir iš-vadomis. Atskirų valstybių ir ra-jonų mokytojai savo konvencijose reikalauja komunizmo mokymo mokyklose. Žymus generolas Walkeris, negalėdamas kovoti prieš komunizmą uniformoje, pasitraukia iš armijos, kad galė-tų tą darbą dirbti visuomenėje.

Didelio dėmesio vertas žurnas las Life, kuris jau nuo seniau yra žinomas teisingomis infor-macijomis apie komunizmą ir pavojų iš Maskvos, paskutiniuose trijuose numeriuose paskelbė išsamią John K. Jessup stu-diją apie komunizmą, apie Krem-liaus siekimus užvaldyti pa-saulį, nurodymas "What We Must Do to Defeat Communism". Mums, pažįstantiems komu-nizmą rusiškose ekspansijos

Grupė neolituany, pokylio dalyvių. Iš kairės: Petras Stoncelis, Kazys Motušis, Regina Šrederienė, Vytautas Račkauskas, Stasė Balutienė, Marta Račkauskienė, Julius Balutis ir Jonas Ditus.

CHICAGOS LIETUVIAI FUTBOLININKAI LAIMĖJO

Ką čia pranešime, be abe-jų, pradžiusius tūkstančius šio skyriaus skaitytojų. Chicagos Lituanicos futbo-lo komanda laimėjo protes-tą prieš Youths klubą, už-ėmė I vietą pirmenybių len-telėje ir sekantį sezoną tu-rės teisę žaisti National Soccer lygos major divizi-joje.

Chicagos lietuvių futbo-lininkų pasirodymai jau ku-ris laikas jaudina mūsų sporto mėgėjus. Jau vien tik tas faktas, kad rungty-nės stebi 600-700 žmonių tai patvirtina. O kiek daug diskusijų rungtynių metu ar po jų išgirsti iš žiūrovų

tarpo! Atrodo, kaip per ge-rą beisbolo susitikimą.

Reikia pasakyti, kad chi-cagiečiai lietuviai futbolą (nesumaišykite su ameriko-nišku futbolu!) pamėgo. Tam, žinoma, buvo nema-žas akstinas — pora lietu-viškų komandų iš kurių viena (Lituanica) jau kuris laikas laikosi stipriųjų vie-netų eilėse.

Praėjusį pirmenybių se-zoną žiūrovai šiek tiek tu-rėjo progos nusivilti Litua-nica ir todėl net pasibaigus pirmenybėms daugelis kla-u-sinėjo — kokia ateitis lau-kia šią komandą? Nors pir-menybėse lietuviai nesuge-bėjo užimti I-mos vietos ir turėjo pasitenkinti II-ja, bet laimėtas protestas pa-dėtį pataisė ir juos pastatė ten, kur, pagal visus ap-skaiciavimus, komanda pri-valėjo būti.

Tačiau praėjusio pirm-e-nybių sezono nesėkmės, "skylėta" ir blogai pozici-jomis sustatyta komanda parodė, kad vien tik gerų norų nepakanka patenkina-mų rezultatų atsiekimui. Šiuo metu, turint daug žai-dėjų (virš 20), neblogą pub-likos paramą. Finansinį už-nugarį iš Lituanicos galima reikalauoti bent 3 kartus daugiau negu prieš 10 me-tų, kada būdavo gera, kad į aikštę ateina 11 bet kokio pajėgumo žaidėjų, susiren-ka 10-20 žiūrovų ir kada teisėjams mokestį reikėjo mokėti iš savų kišenių.

Dabar komanda vėl turės progą mėginti savo jėgas major divizijoje ir kurios iškrito praėjusiais metais. Kad Lituanica gali žaisti ir laimėti prieš visas major divizijos komandas, įrodo faktai, jog praėjusių metų II-me rate ji pelnė 8 taškus ir suplėkė ne vieną vienuo-likę rungtynėse dėl įvairių taurių.

Tas, žinoma, nebuvo len-gva praeityje, o taip pat nebus lengva ir ateityje. Kylant futbolo klasei šiame krašte, auga ir nauji rei-ka-lavimai toms koman-doms, kurios nori išsilaiky-ti vis didėjančios konkuren-cijos lenktynėse. Visi žino-me, kad nors ir su paskuti-nėmis savaitėmis pertvar-kyta komanda mūsiškiai tos konkurencijos negalės išlai-kyti ir dar reikės nemaža galvų sukimo iš komandos vadovybės pusės, jeigu bus norima, kad lietuvių viešė-jimas major divizijoje tęs-tųsi ilgiau negu vienerius metus.

J. NENDRĖ

Ed. Šulaitis

EUROPOS SĄJUNGA ...

(Atkelta iš 1 psl.)

Yra nutarta, kad visos valstybės, įeinančios į Eu-rōpinę Tarybą, priimamos į Sąjungą. Po trumpų disku-sijų nustatyta, kad komisi-jos būstinė bus Paryžius.

Atrodo, kad projektas yra geram kelyje, nes jis priimtinas ir Didžiajai Bri-tanijai.

Europoje labai palankiai atsiliepiama apie presiden-to Kennedy nuomone, kad JAV turėtų prisitarti prie Europos bendros ekonomi-nės sutarties, sumažinant savo protekcinius muitus ir įpilant naujo kraujo į At-lanto Sąjungą. Tai sustip-rintų karinę sąjungą realia ekonomine parama ir suda-rytų nepalaužiamą bendra-darbiavimą.

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis šioj
PADEKOS DIENOJ

**ST. CLAIR
SAVINGS
ASSOCIATION**

**SAVE
SAFELY**
at **4%**
ANTICIPATED
RATE

ON SAVINGS

SAVINGS DEPOSITS INSURED TO
\$10,000.00

813 E. 185th St.

IV 1-7800

25000 Euclid Ave.
AN 1-12006235 St. Clair Ave.
HE 1-5670

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis šioj
PADEKOS DIENOJ

**MILLER JEWELERS
DIAMOND — WATCHES**

WATCH REPAIRING ALL TYPES RELIGIOUS GOODS
ROSARIES PRAYER BOOKS CRUCIFIXES.

768 East 185th St.

HE 1-0225

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis šioj
PADEKOS DIENOJ

EUCLID IGNITION COMPANY

1062 East 185th St.

Call IV. 1-2222

Geriausi sveikinimai ir linkėjimai

ROXY BURLESK

2 HOUR MATINEES

2 ACT SHOW CONTINUOUS

1 TO 5 PM EVENINGS 7 TO 11 PM

A NEW TRAVELING SHOW EVERY FRIDAY
SAT. NITE LATE SHOW AT 11:30 PM

DALYVAUK SAVO BAŽNYČIOJ
IR MELSKIS ŠIOJ
PADEKOS DIENOJ

**CLEVELAND'S NEW EAST SIDE
RAMBLER DEALER
FLOYD STAMPS**

"THE DEALINGEST DEALER IN TOWN"

I'VE CHOSEN TO SEE RAMBLERS OVER ALL
OTHER CARS BECAUSE R A M B L E R OFFERS
THE MOST FOR THE CAR BUYER'S MONEY.R A M B L E R IS THE LOWEST PRICED OF ALL
COMPACTS.SEE THE NEW OUTSTANDING 1962 REMBLER
FLOYD STAMPS RAMBLER DEALER481 East 185th at Lake Shore Blvd. IV 1-4900
Open Evening til 9 P. M. Mon., Fri.

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis šioj
PADEKOS DIENOJ

**EUCLID & COLLINWOOD
POULTRY MARKET'S**

LIVE FRESH AND DRESSED POULTRY

Call KE 1-8187 or Call MU 1-2041

LOUIS BAKER Mgr. HOWARD BAKER Mgr.
849 EAST 185th ST. 14801 SARANAC RD.

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis šioj
PADEKOS DIENOJ

JOSEPH M. SWEENEY

SHERIFF

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis šioj
PADEKOS DIENOJ

**GEORGE V.
WOODLING**

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis šioj
PADEKOS DIENOJ

**THE CLEVELAND TIME
CLOCK and SERVICE CO.**

ALSO A COMPLETE LINE OF TIME
SWITCHES

3033 Payne Ave.

TO 1-2496

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis šioj
PADEKOS DIENOJ

C. JENKINS DENTAL LAB.

10217 St. Clair Ave.

MU 1-3646

DIRVA

- THE FIELD -

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Balys Gaidžiūnas ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Kiekvienas mūsų stabtelėjimas yra prieš laimėjimą

Nežinau, kas šiuos žodžius pirmas yra pasakęs. Juos esu laikraščiuose skaitęs ir nesenai, Ohio lietuviams gydytojams dešimtmetį minint, susirinkime girdėjęs.

Mintis, kad kiekvienas mūsų stabtelėjimas yra prieš laimėjimą, verta rimto dėmesio. Ypač verta dėmesio dabar, kada iš kelio pradėjame į šunkelius išeiti. Ypač verta dėmesio, kada pradėdam tikrojo prieš nematyti, bet apie jį aplinkui sukli, kai ką nutylėti, kai ką praleisti.

Atrodo, kad praėjus virš 17 metų, kada didžioji dauguma naujųjų šio krašto ateivių pasitraukė iš krašto, atėjo laikas ties mūsų pagrindinėm lietuvių ir Lietuvos laisvinimo kovos problemom susimąstyti. Ir susimąstyti ne todėl, kad mūsų tautos ir valstybės priešas būtų pasikeitęs. Ne, priešas nepasikeitęs, jis tų pačių tikslų siekdamas gal tik kiek kitokius ir lankstesnius metodus vartoja. Bet pasikeitė mes. Iš griežto kovos kelio kai kas pasukom į laiko ir aplinkybių veikiamą pasyvumą. Kai kas į primerkimą akių. O kai kas ir madną, pačios Maskvos peršamą, koegzistenciją.

Dėl visų šių priežasčių mūsų tarpe prasidėjęs samyšis. Jei vieni sako, kad priešas yra likęs tuo pačiu priešu, kad jis pastoviai ir gudriai veidamas, lietuvių tautą naikina, rusina, o mūsų žemę tvirtesniais ir tvirtesniais saitais ne tik riša, bet prie Maskvos prikla, tai kiti sako, kad ir ten lietuviškai gyventi dar galima, kad šiandien yra kiek geriau, negu vakar buvo.

Jei vieni įrodinėja, kad šiuo metu Lietuvoje lankytis, be būtinų reikalų nepageidaujama, tai kiti lengvabūdiškai taip daro. Jei vieni įrodinėja, kad lankantis, reikės pasirašyti Sovietų S-gos pilietybės atsisakymo, kurios niekad nesi prašęs, o durtuvo pagalba buvau "apdovanotas", tai kiti į tai ranka numoja ir to aukščiausios rūšies pilietinio prievartavimo nesupranta.

Jei vieniems, į ten nuvykus ir grįžus, po to taikomos tam tikros sankcijos, tai kiti, jau grįžę, net ir organizacijų vadovybių tam tikro dėmesio susilaukia ir kviečiami su pranešimais, vyksta žmonių šviesti. O kai atvykę rodo rusų paruoštų fotografavimui vaizdų iškarpas ar pasakoją siauros savo aplinkumos išpučius, nemažai susirenka besidomaujančių. Tegul paskui didžioji dauguma ir spiaudosi, tokiuos keliauninkus kolioja, net agentais vadina, bet atsiranda ir tokių, kurie pasako: O vis dėl to ir ten gyventi galima! Kokia laimė į ten nuvykti ir pamatyti!

Gyventi galima ir kalėjime. Kas ten yra buvęs, tai gerai žino. Žmogus yra toks sutvėrimas, kad jis labai daug gali suvaržymų ir nedateklių pakelti. Jei tokie suvaržymai būtų pritaikyti kai kuriems kitiems gyvims, jie greičiau kojas ištiestų.

Bet čia reikalas eina ne apie galėjimą gyventi. Reikalas eina dėl laisvo gyvenimo sau, savo tautai ir savo valstybei. Reikalas eina ne apie duonos didesnę ir sotensį kashnį, bet apie laisvės netekimą ir kovą ją atgauti.

Mums reikia iš naujo įsisamontinti, kad esam dvi kovojančios pusės. Vieni laisvę atėmė, lietuvių tautą rusina ir naikina, o kiti nori laisvę atgauti ir savo tautinę valstybę atkurti. O į kovos lauką atsistojusieji, jei nori laimėti, ne koegzistencija ir dūsavimu ten pabūvoti, gali tą kovą laimėti. Tas sentimentas — ten pabūvoti, gali būti tik dar kietesniu kovos užsiegimu, bet ne priešui nusilenkimu.

Jei mes pripažįstame, kad kiekvienas mūsų stabtelėjimas yra prieš laimėjimą, tai tokių stabtelėjimų paskutiniu metu net per daug atsirado. Ir jie kaskart pavojingiau visuomenę ardo.

Atėjęs laikas į tuos negalavimus ir skaudulius rimtai pažūrėti, išiečių paieškoti ir susidrausminti. Kitaip, susidarys tokia būklė, kada kovos lauke išsirikavusi viena pusė ne tik pakriks, bet pagal priešą parašytas gaidas net kokį lenčiūgėlį ims šokti. O priešas tokias gaidas tikrai rašo ir laukia.

B. G.

JAV Lietuvių Bendruomenės II-oji Centro Valdyba baigusi kadenciją 1961 lapkričio 8 d. Iš kairės į dešinę (sėdi) vicepirm. dr. Algirdas Nasvytis, sekr. Antanina Puškoriūtė, pirm. Stasys Barzdukas, vicepirm. inž. Pijus J. Žiūrys, inf. ved. Vladas Braziulis, (stovi) švietimo ved. Petras Balčiūnas, sekr. Edvardas Karnėnas, kultūros ved. Viktoras Mariūnas, ižd. Julius Staniškis.

Rytmečio ruoša baigta - laukia dienos darbai

LB SENOJI CENTRO VALDYBA NAUJAJAI VALDYBAI

1961 lapkričio 8 įvyko paskutinis mūsų posėdis. Nuo šios dienos JAV Lietuvių Bendruomenės priešaky atsistoja naujoji Centro Valdyba, iš eilės jau trečioji. Perduodami pareigas, manome, kad mūsų viešas ir atviras pasidalinimas patirtim, pažįrom ir nuotakom įgalins Bendruomenės naująją administraciją ir jos bendradarbius iš arčiau pažinti ir juos laukiantį darbą, jo kryptis bei galimybes. Antroji Centro Valdyba, turėdama daug dėmesio ir rūpesčio

skirti neišbaigta Bendruomenės santvarkai, kompetencijų klausimams, centrinių organų statutų svarstymams, Lietuvių Fondo reikalams ir LB įstatų perredagavimui, negalėjo viso savo dėmesio ir rūpesčio sutelkti ties bendruomeninio ugdymo, ties lietuvių kultūros ir švietimo darbais, numatytais jos veiklos deklaracijoje. Trečioji Centro Valdyba šiuo atžvilgiu bus jau geresnė padėty, nes ji randa Bendruomenės santvarką esminiais bruožais nusistojusią: kone visi

senosios Centro Valdybos sprendimai ir siūlymai Bendruomenės Tarybos buvo priimti ir įteisinti. Tai davė taip pat naują pačios Tarybos rinkimų tvarką ir sudėtį, sustiprintą Centro Valdybos autoritetą ir lankstesnius santykius su pagalbiniais organais, savaime taip pat realesnes ir Bendruomenės dvasinio bei materialinio ugdymo galimybes.

Tačiau šitai toli gražu nereiškia, kad visos kliūtys ir visi sunkumai Bendruomenės kelyje pašalinti. Kaip buvusios, taip ir naujosios Valdybos dvasią vargins jautimas, kad atsakomybė nesiduoda ribojama nei vietos, nei laiko, nei darbo atžvilgiu, nes išeivijai galimos priemonės labai jau netobulos bei neturtingos.

Naujoji Centro Valdyba taip pat susitiks ir su žmogaus valios statomomis kliūtimis: kai kurie mūsų veikėjai ir spaudos darbininkai jau nenorėjo ir nenorės Bendruomenę pripažinti tuo, kuo ji turi būti ir kuo yra. Ypačiai neigiamas yra Bendruomenės prigimties ir tikslų visuotinumas. O tai yra jos pagrindinė žymė. Jie rado ir ras jiems patogių motyvų Bendruomenę laikyti tik kita organizacija su specifine ideologija ir dalinėmis veiklos sritimis. Šitie balsai yra prislopinti, bet toli gražu ne nutildyti. Pagaliau tai nepasiekiamo nei vieneriais, nei keleriais metais -- tam reikia ilgesnio laiko.

Tokia yra dirva, kurią naujai Centro Valdybai teks purinti. Ji sava, lietuviška, taip pat gyvybiškai prasminga, bet daug kur kieta, duobėta ir net liesa. Linkime, kad jai netrūktų laimės pasirinkti gerą laiką, darbščius sėjęjus ir daigią sėklą.

Tikime, kad naujosios Centro Valdybos į Bendruomenės Tarybą ir mūsų visuomenę bus ateita su Lietuvos laisvei ir išeivijos gyvybei būtiniais bei įvykdytiniais siūlymais ir planais. Reiškime viltį, kad į Bendruomenės siekimų viršūnę bus iš-

DAILININKAMS TOKIE ĮSAKYMAI PATINKA

Sovietijoje ir satelinčiuose kraštuose dabar verčiami Stalino paminklai. O kiek daug dailininkų buvo įkinkyta į jų lipdymą. Kiek buvo jiems daug darbo, skubaus ir pelningo, kad Stalinas visur dominuotų.

Dabar, verčiant tuos paminklus, dailininkai trina rankas. Atseit, bus daug naujo darbo lipdyti kitus komunistinius galiūnus. Ir už tai, kaip ir už Stalino statulas ir paveikslus, gauti gerus atlyginimus.

Nesenai gavau laišką iš vieno dailininko lietuvių, esančio anapus geležinės uždangos. Jis rašo: "Esam pasirošę naujiems, dideliems darbams. Turim jau užsakymus į Stalino užimtas vietas pastatyti Chruščiovą. O po to lauksim, ką reikės į jo vietą pastatyti. Tai taip ir praeina laikas laukiant naujų ir naujų įsakymų"...

R. VAITKEVIČIUS, Chicago

BEREIKALINGOS PASTANGOS

Šių metų lapkričio 1 dienos "Dirvos" 126-3 nr. Juozas J. Bachunas savo straipsnyje "Lietuvos himną gieda visi, o Amerikos tik solistas" karčiai prikiša: "...Giedojo visa auditorija, energingai, galingai, dramatiškai. Visi, kaip vienas, lyg tarsi būtų iš anksto susirepe-tavę. Net salės lubos virpėjo nuo Lietuvos tėvynės meilės ir vienybės žydėjimo!" Ir čia nemažai ironijos, apstu kartumo.

Garbė lietuviams, kad jie moka gerbti savo tautos vėliavą, ir gražu, kad jie kur tik proga leidžia, galingai gieda savo tautos himną. Niekas iš amerikiečių dėl to nesijuoks, neironizuos. Amerikiečiai labai mėgsta ir galingai ir dramatiškai ploja, kada jų himną gieda solistai.

Šio laiško autoriui teko daugeliu atvejų stebėti, kaip amerikiečių minia (12,000 - 15,000) grožėjosi Eddy Fisher ir panašių solistų himno giedojimu. Leiskime bujoti tai tradicijai ir leiskime tautiečiams, kaip Eddy F. skiepyti amerikiečiams pagarbos savo himnui.

Pasaulio įvykiams taip progresuojant, kaip lyg šiol, atrodo, kad daug kam gali tekti giedoti "pasaulio vergai"... O tikrai, kad lietuvių senesnei kartai išmirus, jų vaikai jau nemokės ir negiedos dramatiškai savo tautos himno, o amerikiečių himno reikalą paliks išimtinai fisher'iams, profesionalams solistams...

J.G., Boston

kelta kova su užsidiarymu asmeninių interesų sienose, mokslo ir meno kūrėjų bei jų kūrinių globa, naujų priemonių ir požiūrių ieškojimas lituanistiniam švietimui bei jaunimo veiklai, bendruomeninės sąmonės ir dvasios ugdymas ir Bendruomenės santvarkos įgyvendinimas visu plotu, ypatingą dėmesį skiriant saikingai darbų centralizacijai.

Gerai organizuota ir tinkamai savo uždavinius atliekanti Bendruomenė yra būtinybė mūsų šios dienos ir rytojaus likiminiuose rūpesčiuose. Ji jau baigė savo rytmečio ruošą. Dienos darbai reikalauja daug drąsos, gyvos dvasios ir ištvermės.

Naujai Centro Valdybai, artimiesiems jos talkininkams ir visai JAV Lietuvių Bendruomeni nuoširdžiausiai viso to linkime!

Laimingos sėjos ir turtingo derliaus, nes mūsų pastangos -- tai, Lietuvos Chartos žodžiais, Visagallo valios ir laisvo žmogaus pašaukimo vykdymas!

JAV LB II-OJI CENTRO VALDYBA

Stasys Barzdukas, Petras Balčiūnas, Vladas Braziulis, Edvardas Karnėnas, Viktoras Mariūnas, Algirdas Nasvytis, Antanina Puškoriūtė, Julius Staniškis, Pijus J. Žiūrys.

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBASKAS,
sekreterius

Bishop 2-1397

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: VIrginia 7-7747 John J. Kazanaukas, Pres.

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis šioj
PADĖKOS DIENOJ
INTERNATIONAL SCHOOL OF BEAUTY CULTURE

5470 Mayfield Road

Call HI 2-4200

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis Padėkos Dienoj

PRESTI'S BAKERY

SEE US FOR THE FINEST ITALIAN BAKED GOODS

12111 Mayfield Rd.

GA 1-9296

Laiškas Pulgiui Andriuišui

APIE ASMENINIUS NUOTYKIUS, ROJAUS VARTUS
ARBA PASIVAİKŠČIOJIMĄ VAIKYSTĖS
KLUONIENOSE STASYS SANTVARAS

Prabėgo daugiau negu metai, kai Tavo knyga Rojaus Vartai, kukli savo išoriniu drabužiu, bet puiki, nedidžiama savo stilium ir turiniu, pasiekė mano pastogę.

Kaip ta varna, pakilusi lėkti į šiltas žemes, ir aš ne kartą buvau pakilęs Pačiam rašyti laišką, tik vis nesu sukaitomi "bėgamieji reikalai" paimiojosi po kojom ir edė laiką. Vargu dabar Tu priištum atsiprašymą, bet... gal išlausysi pasiteisinimo.

Prieš porą metų ir aš atidariau Langus į svietą. Žinai, nuo senų mano knygų pasirodymo buvo pralėkę daugiau negu dešimt metų, jaučiausi esąs daug kam skolingas, tad į visus žemes kampus kolegoms ir bičiuliam Atidarų langų išsiunčiau apie 125 egzempliorius (tegu leidėjas J. Kapočius atleidžia man už tokią knygų "platinimo" talką).

Pažindami savo gerą išauklėjimą, neniekindami bičiulystės ryšių, žinoma, galėtumėm drąsiai tikėtis, kad 70% knygų gavusių atsilieps nors paprastu ir pigiu pakvitavimo atviruku. Tikėk man, mielas Pulgi, tokių mandagumo atvirukų, tokių dailių laiškų, iki šiol aš gavau tik 21.

Kur dingo daugiau negu šimtas mano siuntinių, ar jie pasiekė adresatus, ar nepasiekė — aš ir po dviejų metų neturiu jokių žinių...

Tai kodėl dabar Tu man turėtum draskyti akis, kad ir aš esu toks, į pelkę įbridęs, kelmas? Aplinka veikia, nauji papročiai taip pat nevisada duodasi aplenkiami...

Dar neseniai Stepas Zbarskas, gindamas tokią ar kitokią bylą, man rašė: girdi, senstam, tai ir visokių kaprizų esam kupini. Teisybė, tartum kumelaitė, tolyn bėgam nuo jaunystės dienų, bet argi nuo to gali pasikeisti mūsų seni bei geri papročiai ir sutrupėti bičiulystės ryšiai?

Į tokią daubą nudardėję draugų santykiai, mielas Pulgi, mane purto, kaip virš saiko išgerta prasto gėrimo taurė. Tad leisk man, kad ir su dideliu pasivėlinimu atvykstančiam, nors šiek tiek pasitaisyti.

Pasigaudamas vieną kitą vakaro tylos valandą, aš ne kartą atveriau Tavo Rojaus Vartus. Veikalą skaičiau su dideliu pomėgiu ir gana ilgai. Tai atsitiko dėlto, kad, iš viso, gražių knygų aš nemoku greitai skaityti, o į Paties prirašytus lapus akys grįžo dar antrą ir trečią kartą.

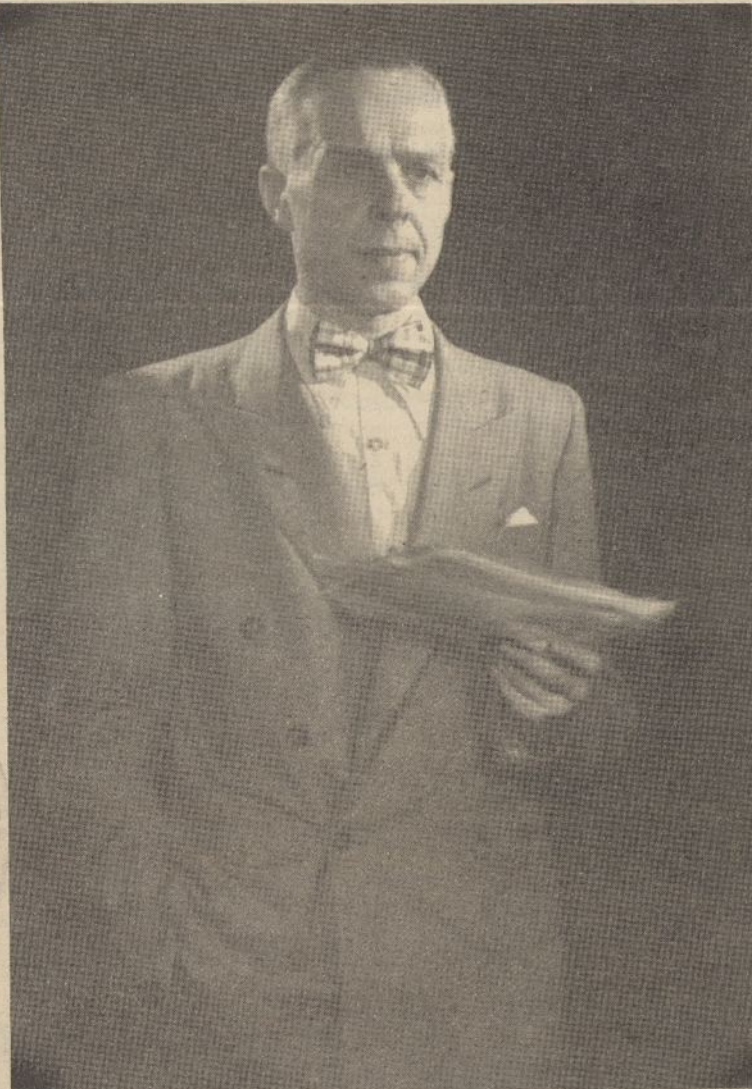
Malonūs buvo tie vaka-

rai! Net ir sena Tavo pažįstama Alė niekō nesakė, kad su ja "nedraugauju" (rūstesniu žodžiu ji mane vana tik tada, kai aš įsipainioju į kokias nors smilkstančias pakulas, iš kurių, kaip iš ožio, nei vilnų, nei pieno).

Vaikystė, kuri bendrais bruožais visiems tokia gimininga, buvo sugrįžusi ir širdim prašnekusi. Aš visas dalyvavau Tavo vaikų žygiuose, įsi vaizdavimuose, apeigose ir žaidimuose. Kartais visai užmiršdavau, jog visa tai jau yra anapus

Dabar, atsigrįždamas ir į kitą šio laiško skaitytoją, aš noriu parodyti, koks yra peisažo meistras Pulgis Andriuišis:

"Pro tamsą jau šėma languose, nežinia, kuris metas. Narba puola prie lango, saulės nematyti savaitėmis, dangus kaip žili batviniai. Klotimo veidas iš nakties persimainęs, viena jo akis užkrėsta sniegu, nebelikę to mandrumo, o pusnis baigia lipt ant stogo, užmūrijus angą į šeškus. Už Raudonosios Grūšnės Pūklyninė

Rašytojas Pulgis Andriuišis, dabar gyvenęs Adelaidėje, Australijoje.

nutolusių kalnų...

Pažindamas Tave, mielas Pulgi, nedrįstu glostyti, kad nepasisiūstum, bet ir savo įspūdžių, Rojaus Vartus uždarius, negaliu nepasakyti.

Mano išmanymu, Tavo veikale slypi šie negincijami gero grožinės literatūros kūrinių privalumai: žmonių ir gamtos pažinimas, Rojaus vartų kompozicija, gyva, turtinga aukštaičių kalba, savaimingas Pulgio stilius ir gyvybės kupini veikų charakteriai. Lietuvių dailioji proza turi nemažą būrį veikalų, kurie nestokoja minėtų privalumų, bet Rojaus vartai yra Tavo pastatytas paminklas. Dailus, originalus, didžiai lietuviškas, kiek aš nuvokiui, atsparus vėjų žvabumui, sniego dangai ir laiko nešamai žmogaus darbų užmarščiai.

obelis subridus iki pažasčių sniegan. Aplink Žaliąją Grūšnelę lygi tėkmė, čia niekuomet nesustumia pusnės".

Pulgis Andriuišis, kaip regim, keleta sakinių duoda nepaprastą lietuviškos žiemos peisažą. Gal ir realistišnis tas paveikslas, bet jis ir meistriškai nutapytas, sodrus. Klotimo, tartum gyvas jis būtų, viena akis užkrėsta sniegu. Obelis, lyg moteris, subridus iki pažasčių į pusnį. Pastabumas ir gamtos pažinimas yra Rojaus vartų autoriaus mandrybė.

Manding, Pulgio pavasario peisažas dar labiau sustiprina mano tikėjimą. Štai jis:

"Atsirado peteliškės, pirma — baltos, paskui geltonos. Sniego išgulėtoji kluonienoj, pernykščių žolių kapinyne, kapstosi saulė, brinkdo vyšnios smala, kuoj obelų žievė, Vincos klevelyne kelia sulą. Pavakariais, tetervinams suulbas miške, kluonienos take grambuoliai galvom plėšia žemės pluta, rausias oran, skleidžia į šonus juodus kiaurai skeltus švarkus, iškrenta apatiniai marškiniai." Ir toliau: "...tai ne per gudriausi vabalai, tuojau galima sužinot jų skridimo paslaptis: šauna tiesia linija, paskui, atsitrenkę obelies ar klotimo vartų, bimpteri žemėn. Mandriausia nu-mušt juodiščių, kai anas zirbia tiesiai per kluonieną, įtraukęs šepečiuotus ūsus, plačiai išskleidęs ore kieta-sparnius ir jų minkštus pa-

Gyvenant Vokietijoje, lietuviškai knygai ir rašytojai buvo skiriamas prideramas dėmesys. Štai vieny metų laureatai, kada buvo premijuota Kazio Bradūno, Pulgio Andriuišio, Vinco Ramono ir Fausto Kiršos kūryba.

B. Gaidžiūno nuotrauka

mušalus."

Turbūt, reikėjo gerai įsižiūrėti į pavasario prajovus, į gamtos ir gyvių prisikėlimą, kad galėtum sukurti šitokį vaizdą. Gal nieko nežėisiu tardamas, kad lietuvių grožinėj prozoj Pulgis

Andriuišis yra vienintelis tokis gamtos paslapčių žinovas.

Giliai apmąstyta, patvariais rėmais aprėminta yra Rojaus vartų kompozicija. Laiko tarpas, kuriame visi to veikalo įvykiai vyksta,

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis šioj

PADEKOS DIENOJ

**BULKLEY BUILDING
GARAGE**

East 15th and Chester Ave.
Call CH 1-6043

**HOUSES
WEAR OUT!**

REPAIR OR IMPROVE YOURS
WITH A CLEVELAND TRUST LOAN

The Cleveland Trust Company

70 CONVENIENT, HELPFUL BANKS

LIETUVISKI SORIAI, JUODA DUONA. AUKŠČIAUSIOS RŪŠIES RŪKYTI KUMPIAI. DESROS IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVĖJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone: TWainig 4-8087

Prekes siunčiame ir per paštą.

ISKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠI KUPONĄ

Prašau atsiųsti Nurodykit prekę

Nurodykit adresą: Name

No. Street City State

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

yra tik viena aukštaičių krašto žiema. Tačiau Pulgis Andriuišis gerai žino, kad, nors kokia spalvinga būtų toji žiema, ilgesniam kūrinį ji gali pasidaryti per daug šalta ir nuobodi. Todėl Rojaus vartų kompoziciją sudaro žiemos tikrovė ir jo pagrindinių veikėjų — vaikų — svajonė apie pavasarį. Tokis sukirpimas kurinį daro itin jaukų ir spalvingą. Žiūrėk, jau esi beveik iki ausų įklimpęs į sniego pusnį, o štai ir vėl prasideda visokios pavasario linksmybės...

Rojaus vartai yra nuostabus ir kaip aukštaičių krašto buities paveikslas. Čia ir Kalėdų laukimas, ir kunigo kalėdojimas (toks didis įvykis ypač kaimo vaikams), ir švenčių ruošą bei pačios Kalėdos, Užgavėnių Lašininio ir Kanapinio batalija, pavasario ir Velykų pasiilgimas, sodiečių darbai ir rūpesčiai.

Nesunku įžvelgti, mielas Pulgi, kad Tu, nors ir gyvendamas už devynių kalnų ir devynių vandenų, Australijoje, puikiai atsimeni ir puikiai pažįsti savo gimtąją šalį, jos žmones ir jų papročius, net smulkius jų namų apyvokus daiktus bei darbo įrankius, o gal svarbiausia — jų troškimus, jų gyvenimo meile plazdančias širdis. Tuo požiūriu Rojaus vartai bus viena gražiausių knygų, kuria galės didžiulotis ir gėrėtis ne tik aukštaičiai, bet ir visi lietuviai.

Rojaus vartų kalba, kaip sakytą, yra gyva ir turtin-ga. Dar kartą perbėgdamas skaitytus puslapius, čia pakartosiu tik vieną kitą Pulgio vartojamą retesnę žodį: sidabriniai sriegiai, krovėja eilėmis, kriklas, priežeda, prieskinkėlis, žeglionės, vostulėlis, bučionių megztuvės, stavariai, lenkena, trašinė, kaušavoti, kūkis, prėskinis, įsėdos, knoti, grambuoliai ir pan. Per visą knygą retų žodžių būtų galima tiek pririnkti, kad iš jų sudarytų nemenkas žodynelis. Gal svetimuose kraštuose jau nelengva bus vienam kitam tų žodžių reikšmę su-prasti, bet negi dėl to Pulgis turėtų savo šalies kalbos turtus užkasti žemėn?

Mielas Pulgi, kaip kitose knygose, taip ir Rojaus vartuose Tavo stilius yra poetingas. Kad pastarasis mano žodis nebūtų vadinamas pagyra, aš duodu Tavo stiliaus trumputę iškarpa:

"Dangų, regis, kas būtų tik ką netvarkingai šlavęs, žvaigždės sustumdytos krūvelėm ir taip paliktos. Va, vieną kai mes lanku lyg žariją nuo priežedo vandenin, tik sušnypščia ir palėkėjus gėsta. Kita, atsiskyrus nuo pulkelio, duria Narbą tiesiai akin, tūpčioja tik blakstienų plaukas, traukia ašaras. Ir tos, kur pulkeliais sustoje, ir kur atskirai išsimėtę, didelės ir mažos, regis, susagstytos ant tinklo, kurį kas be paliovos krato, drebina. Verda visas dangus, tykšta įkaitę putas, ir vis maišo, sijoja, krato. Ir taip užsupa miegan Balioką ir Narbą šieno duobėse, kur nesiekia nakties rasa".

Iškarpa kalba pati už save. Vargu čia ką pagerintų mano aiškinimai.

(Pabaiga kitam numery)

SPECIALISTAI PERSIŪSTI PINIGUS I SSSR.
VIENINTELĖ TURINTI LEIDIMĄ IR BANDYTA — TURINTI UŽSTATĄ PERSIUNTIMUI TARNYBA.
PILNAI GARANTUOJAMA. KLAUSK SMULKMENŲ
GRAMERCY
744 Broad Street
Newark, New Jersey
IŠTEIGTA 1947

Rašytojas Pulgis Andriuišis, gyvenant Vokietijoje, pasitarime pas Stasį Santvarą, tuometinį Lietuvių Rašytojų Draugijos pirmininką.
B. Gaidžiūno nuotrauka

Korp. Neo Lithuania 39 metų gyvavimo iškilmingos sueigos lapkričio 11 d. Mid-West viešbutyje, Chicagoje, prezidiumas. Iš kairės: Romas Stakauskas, Jonas Valkiūnas, Danguolė Balcerytė, Gražina Gečaitė, Algis Saulis, Rimas Staniūnas, vyr. valdybos pirm. Mečys Valiukėnas, Sofija Adomaitienė, Jonas Našliūnas ir Vaclovas Mažeika.

V. Juknevičiaus nuotrauka

NEO LITHUANIA SUVAŽIAVIMAS CHICAGOJE

(Atkelta iš 1 psl.)

pradėjo Tautos Himnu, Pagerbti mirusieji kolegos. Kalbėjo Vyriausios valdybos pirmininkas Mečys Valiukėnas. Nuširdžiu ir jautriu žodžiu suvažiavimą pasveikino korporacijos garbės filisteris dr. Juozas Bartkus. Paskaityti gausūs sveikinimai raštu, tarp jų sveikinimas ministro B. K. Balučio, vienintelio korporacijos garbės nario gyvųjų tarpe.

Išrinktas suvažiavimo prezidiumas iš Jono Jukūno, dr. Jono Juodiko ir Alfonso Simonaitis. Sekretoriauti: Vita Aleksandriūnaitė, Juozas Žvynys ir Juozas Andrašius, Nominacijų komisija iš Aleksio Siliūno, Edmundo Balcerio ir Alfonso Simonaitis. Rezoliucijų: Jono Našliūno, Mečio Valiukėno ir Petro Staniūno. Po to sekė pranešimai: išdininko Mečio Šimkaus, stipendijų ir šašpos -- Kazio Kasakaitis, Chicago skyriaus pirmininko Stasio Virpšos. Jų pranešimus ir nuveiktus darbus suvažiavimas iš klausė su pasigerėjimu ir gilia padėka.

Tą dieną suvažiavimas, už nuopelnus lietuviškajam jaunimui ir tautai, korporacijos garbės filisterio vardą suteikė: Dr. Antanui Rudokui, Teodorui Blinstrubui ir Lidijai Manomaitytei-Čepienei.

Vakare suvažiavę filijos ir neolithuanai dalyvavo korp! Neo Lithuania 39 metų, o Akademinio Sambūrio 11 metų sukakčiai paminėti surengtoje iškilmingoje sueigoje ir pobūvyje Midwest Hotel salėje. Nežiūrint, kad salė yra didelė, narių ir svečių o ypač jaunimo, prisirinko tiek daug, jog Chicago neolithuanams tenka rimtai pagalvoti apie didesnę salę savo minėjimams ir pobūviams. Kasmet korporacijos narių ir bičiulių daugiau ir daugiau susirenka.

Sueigos metu kun. J. Vaišnys pašventino naująją korporacijos vėliavą. Krikšto tėvais buvo energingoji filija Sofija Adomai-

tienė ir mėgiamasis filisteris Jonas Našliūnas.

Žodžiu korporaciją sveikino Gen. Lietuvos Konsulas Chicagoje dr. Petras Daužvardis, perduodamas korporacijos garbės nario ministro B. K. Balučio sveikinimą iš Londono, Vyriausios Valdybos pirmininkas Mečys Valiukėnas perdavė linkėjimą neolithuano iš okupuotos Lietuvos. Sveikino kun. J. Vaišnys, Korporantė Birutė Augustinavičiūtė sveikino ir kvietė į korporacijos pobūvį Clevelande, lapkričio 18 d. Lietuvių studentų vardu sveikino kolega Rimas, Lietuvių Bendruomenės vardu

kinimų raštu iš tolimiausių pasaulio kraštų.

Filisteriams dr. Leonui Kiaučiaiūnui ir Jurgiui Ramuniui prisegtos korporacijos spalvos. Filisteris dr. Jonas Pavilonis, dėl mirties šeimoje, iškilimėse negalėjo dalyvauti. Visų užuojauta kolegai Paviloniui.

Kolegos - korporantai: Gražina Reikalaitė, Valentinas Krumplys, Saulius Račkauskas, Algis Ignatonis ir Kristoforas Pamataitis pakelti į senjorus.

Naujoji Chicago skyriaus korporacijos valdyba iškilmingai perėmė pareigas.

Iškilmingoji sueiga baigta stu-

Kun. Vaišnys šventina Korp. Neo Lithuania vėliavą. Prie vėliavos krikšto tėvai Sofija Adomaitienė ir Jonas Našliūnas. Garbės sargyboje Juškevičiūtė, Saulis ir Paplėnaitė.

V. Juknevičiaus nuotrauka

sveikino Bendruomenės valdybos pirmininkas Jonas Jasaitis. Dar sveikino skautai akademikai.

Vyriausias korporacijos arbitras elegantiarum Vaclovas Mažeika paskaitė visą glėbį svei-

dentų himnu.

Pobūvio metu malonu buvo klausytis jaunųjų lietuviškų dainų ir jų lietuviškų kalbų.

Sekmadienį, 11 val., korporan-

tai ir jų svečiai užpildė Tėvų Jėzuitų koplyčią. Po pamaldų filisteris Jonas Jasiukaitis uždegė aukurą prie Lietuvos Laisvės Kovų paminklo, o filisteriai Jonas Jukūnas ir Mečys Valiukėnas suvažiavimo vardu padėjo vainiką.

Iš čia dalis suvažiavimo dalyvių nuvyko į šv. Kazimiero kapines, pagerbė mirusius kolegas -- korporantus prof. Juozą Zubkų, prof. Stepą Stankų, dr. Bronių Dirmeikį, dr. Joną Paplėną, korporacijos mecenatą Praną Urboną, filisterius Petrą Glenžą, Joną Daškevičių, prof. Joną Elvikį ir Vladą Viraką, ir padėjo gėlių ant jų kapų.

Po pamaldų ir mirusiųjų pagerbimo posėdžiai tęsėsi Don Varnas veteranų salėje. Tikrai darbingas posėdis be pertraukų užtruko ligi penktos valandos vakaro. Vienu iš svarbiausių suvažiavimo nuveiktų darbų tenka laikyti korporacijos vidaus statuto priėmimą.

Filisterio Karolio Drungos galutinai suredaguotas vidaus statutas yra tikras darbštumo ir pasiaukojimo pavyzdys. Tačiau preciziškai išdirbta dalis apie alutį sukėlė gyvų diskusijų. Filisteris Drunga gynė reikalą palikti prie statuto tradicinio alučio pravedimo taisyklės, nes Korporacija rengia alučius tam, kad linksmoje korporantiškoje nuotaike kolegos pabendrautų ir lietuviškos dainos rėmuose pagilintų savitarpinį kolegishką ryšį. Tačiau filija Sofija Adomaitienė buvo kitos nuomonės. Kitos nuomonės buvo ir jaunieji kolegos neolithuanai bei garbės filisteris Teodoras Blinstrubas. Pažangieji, -- naikinantieji tradicijas, jei jos nesiderina su laiko dvasia, laimėjo ir meistriskai paruoštos alučio pravedimo taisyklės iš statuto išmestos. Dar su mažomis nereikšmingomis pataisomis Lietuvių Studentų Tautininkų Korporacijos Neo Li-

Jonas Jasiukaitis uždegė aukurą prie Lietuvos Laisvės Kovų paminklo Chicagoje.

V.A. Račkausko nuotrauka

Sofija Adomaitienė deda gėles ant dr. Broniaus Dirmeikio kapo.

V. A. Račkausko nuotrauka

Korp. Neo Lithuania suvažiavimo prezidiumas. Iš kairės: Juozas Andrašius, Juozas Žvynys, Jonas Jukūnas, dr. Jonas Juodikis ir Alfonsas Simonaitis.

V.A. Račkausko nuotrauka

Išrinkta ir nauja vyriausioji korporacijos valdyba iš Sofijos Adomaitienės, Mečio Šimkaus, Vaclovo Mažeikos, Stasio Švedo ir Stasio Virpšos. Mečys Šimkus ir Vaclovas Mažeika buvo praėjusių dviejų metų valdyboje todėl jų išrinkimas į naują valdybą yra labai sveikintinas dalykas, nes sutapys naujai valdybai daug laiko bei pastangų susipažįstant su pirmesnės valdybos neužbaigtais darbais ar sprendimais. Sveikintinas išrinkimas ir energingosios Sofijos Adomaitienės bei Stasio Švedo. Tikėsimės, kad jie nepritruks energijos tęsti senesnės valdybos užsimotus bet nespėtus baigti darbus ir suvažiavimo iškeltus projektus -- daugiau jaunimo įtraukti į korporantišką gyvenimą. Labai tenka dėliaugtis dėl išrinkimo į valdybą Stasio Virpšos. Jo labai sėkmingas vadovavimas korporacijos Chicago skyriui, jo moksliniai atsieikimai ir neišsi-

(Nukelta į 6 psl.)

Korp. Neo Lithuania Chicagoje naujoji valdyba. Iš kairės: juniory tėvūnas Romas Stakauskas, mergaičių arbitras elegantiarum Birutė Cicėnaitė, valdybos narys Jonas Valkiūnas, ižd. Danguolė Balcerytė, sekret. Gražina Gečaitė, vicepirm. Algis Saulis ir kalbė pirm. Rimas Staniūnas.

V. Juknevičiaus nuotrauka

Grupė svečių Korp. Neo Lithuania pobūvyje Mid-West viešbutyje. Prie pirmojo stalo sėdi iš dešinės: p. Budreckienė, garbės filisteriai dr. J. Bartkus ir J. Bačiūnas, inž. E. Bartkus, D. Bartkuvienė, Kairė pusėje: p. Jukūnai ir kiti.

V. Juknevičiaus nuotrauka

Naujieji Korp. Neo Lithuania filisteriai. Iš kairės: dr. Jonas Ramunis, dr. Leonas Kriaučeliūnas, dr. Antanas Rudokas ir Teodoras Blinstrubas. V. Juknevičiaus nuotrauka

NEO-LITHUANIA...

(Atkelta iš 5 psl.)

baigianti energija, tikrai bus didelis įnašas į tolimesnį korporacijos vystymąsi ir pažangėjimą. Pareigomis valdyba pasiskirstys vėliau.

Korporacijos taryba perrinkta ta pati: A. Modestavičius, J. Jurkūnas, A. Smetona, M. Maikaitė, P. Ališauskas, J. Gaižutis, R. Stakauskas, O. Gailiūnaitė, A. Noakaitė, ir G. Siliūnienė.

Perrinktas taip pat ir senasis Garbės Teismas: B. Nemickas, A. Nakas, D. Statkutė, A. Siliūnas ir A. Sparauskas. Teismas praėjusią kadenciją negavo spresti jokios bylos.

Iš korporacijos stipendijų ir šalpos fondo, Domui Adomaičiui pasitraukus, naujai prie Kazio Kasakaičio ir Jono Jasiukaičio, darinkti Rima Košubaitė, Rimas Mulokas ir Petras Vėbra.

I vyriausią kontrolės komisiją išrinkti: dr. Jonas Juodikis, Juozas Žvynys ir Juozas Andrašius.

Suvažiavimas įgaliojo prezidentą raštu pasveikinti garbės narį B. K. Balutį ir korporacijos mecenatus. Be to per spaudą padėkoti visiems suvažiavimą sveikintiems.

Suvažiavimas baigtas studentu himnu.

Suvažiavimas visais atžvilgiais laikytinas gerai pavykęs ir daug nuveikęs. Didele dalimi prie to prisidėjo pakaitomis jam pirmininkavę Jonas Jurkūnas, Al-

Naujai pakeltieji Korp. Neo Lithuania Chicagoje senjorai. Iš kairės: Algis Ignatonis, Kristupas Pamataitis, Valentinas Krumplys, Saulius Račkauskas ir Gražina Reikalaitė. V. Juknevičiaus nuotrauka

fonsas Simonaitis ir dr. Jonas Juodikis. Jų energijos, sumanumo ir takto dėka suvažiavimas galėjo sklandžiai atlikti savo uždavinius. Negalima pamiršti ir darbščiausių sekretorių. O jiems tikrai teko pasitempti, nes daug buvo pasakyta kas protokolautina.

Sunku tikėti kad nebus Mečio Valiukėno naujojoje valdyboje. Visa suvažiavimo metą jis buvo toji žinių skrynia, iš kurios suvažiavimas netikėtai informaciją, bet ir naujų sumanymų bei jiems sprendimų. Drauge su pirmininkavusiu Jonu Jurkūnu, kuris suvažiavimo vardu dėko-

jo pasitraukiančiai valdybai, visi neolithuanai jaučiame giliausią padėką buvusiam pirmininkui Mečiui Valiukėnui ir jo valdybos nariams už nuveiktus korporacijos labai darbus bei pažangą. Jo kadencijos metu korporacija ne tik nemenkėjo, bet nežiūrint nepalankių sąlygų, augo ir jos reikšmė lietuvių išėjimo tautiniame gyvenime kilo. Linkėjime, kad ir naujoji valdyba sėkmingai bei sumaniai dirbs ir tuo kels Neo Lithuania vardą.

VYT. A. RAČKAUSKAS

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

LAPKRIČIO 18 D. Chicago Akademinių Jaunimo Organizacijų vakaras Vasario 16 d. gimnazijos parėmimui Evergreen Country Club patalpose.

LAPKRIČIO 25 D. Lietuvos Skaučių Sesių koncertas-balius Western Ballroom salėje.

LAPKRIČIO 25 D. iš Didžiosios Britanijos atvykusių lietuvių metinis balius Vyčių salėje.

LAPKRIČIO 25 D. LB Chicago apygardos valdybos metinis priėmimas -- banketas Balio Pakšto svetainėje.

LAPKRIČIO 25 D. Čiurlionio 50 metų mirties sukakties minėjimas Jaunimo Centre. Ruošia Menininkų klubas.

LAPKRIČIO 25 D. Ateitininkų Sendraugių konferencija Jaunimo Centre.

GRUODŽIO 2 D. Cicero Aukšt. Lituanistikos mokyklos vakaras -- koncertas parapijos salėje.

GRUODŽIO 2 D. rašytojo Antano Škėmos, visuomenininko Jurgio Jaks-Tyro ir studentės Juditos Audėnaitės tragiško žuvimo minėjimas -- akademija Jaunimo Namuose 8 val. vakare.

GRUODŽIO 10 D. Solisto Jono Vaznelio dainų ir arių rečitalis Jaunimo Centre.

GRUODŽIO 10 D. Chicago Lie-tuvių Skautams Remti Draugijos skautorama Lindbloom gimnazijos auditorijoje 3 val. p.p.

GRUODŽIO 16 D. Nekalto Prsidėjimo seselių vienuolyno Chicago apygardos rėmėjų metinė vakariene Jaunimo Centre.

GRUODŽIO 16 D. Prel. Pr. Juro septyniadešimt metų amžiaus sukakties pagerbimas.

SAUSIO 7 D. Draugo konkursinio romano premijos įteikimo vakaras Marijos Aukšt. Mokyklos salėje.

VASARIO 3 D. Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos tradicinis balius Drake viešbutyje 7:30 val. vakare.

BALANDŽIO 1, 7, 16 D.D. 1962 m. G. Verdi operos "Aida" pastatymai Marijos gimnazijos salėje.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

VAIKO GRAŽIAUSIOS NUOTRAUKOS KONKURSAUS

(Nuotraukoms siųsti terminas baigtas 1961 m. lapkričio 1 d.)

KONKURSINĖ NUOTRAUKA Nr. 103. Arvydas Barauskas, 6 metų amž., iš Cleveland, Ohio. Nuotrauka V. Bacevičiaus.

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
PADEKOS DIENOJ

**BALLANTINE'S
SCOTCH WHISKEY
AND OTHER FINE WHISKEYS
AND LIQUORS,**

SELECTED BRANDS, INC.

812 HURON ROAD

CALL SU 1-2357

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
PADEKOS DIENOJ

FROM A FRIEND

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
PADEKOS DIENOJ

**JIM CONNELL
CHEVROLET INC.**

14481 EUCLID AVE.

UL 1-3300

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis šioj
PADEKOS DIENOJ

**TRIO MACHINE &
MANUFACTURING CO.**

35700 Vine St.

WI 2-3520

WILLOUGHBY, OHIO

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis šioj
PADEKOS DIENOJ

LYNDHURST HOME BAKERY

FOR THE BEST IN BAKED GOODS SEE US

5359 Mayfield Road

Call HI 2-9360

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis šioj
PADEKOS DIENOJ

GREEN DARBY RESTAURANT

MUSIC AND DANCING EVERY NIGHT.

14126 Lake Shore Blvd.

KE 1-3191

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis šioj
PADEKOS DIENOJ

L. C LURIE WRECKING CO.

1360 East 168th St.

Call IV 1-7560

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis šioj
PADEKOS DIENOJ

SAFE WAY TIRE CO.

**Corner East 47th St. and Superior Ave.
Call UT 1-1737**

**VIEŠĖDAMI CHICAGOJE
APLANKYKITE
MIDWEST MAISTO ir LIKERIŲ
KRAUTUVĘ**

2515 West 69 St.

Marquette Parke

PR 8-9259

SAV. J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. ASBACH URALT 5 ths. 4.95
 2. BISQUIT 3 star cognac 5 ths. 4.98
 3. MARTEL 3 star cognac 5 ths. 5.39
 4. WHITE HORE SCOTCH WHISKY 5 ths. 4.98
 5. Arrow Cockt. MARTINI OR MANHATEN 5 ths. 2.98
 6. CONTREAU LIQUER 5 ths. 4.75
 7. Da SILVA 10 metų Portugalų BRANDY 5 ths. 3.69
 8. Kijafa Vynas 5 ths. 1.75
- Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

CLEVELANDE ir apylinkėse

• **Neo Lithuania korporacijos** metinė šventė įvyksta jau ši šeštadienį, lapkričio 18 d., 7 val. vakare Continental Ballroom salėje — 13929 Euclid Ave. Po iškilmingo akto vyks pobūvis.

Lapkričio 19 d., sekmadienį, 10:30 val. Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje pamaldos už žuvusius ir mirusius korporacijos narius. Po to lankymas Korporacijos garbės nario Antano Smetonos kapo.

Į šventę laukiama svečių iš kitų didesnių lietuvių kolonijų, kur veikia korporacijos skyriai.

• **Stefa Gedgaudienė**, Žalio komandos tinklininkė, praeitą šeštadienį žaidžama tinklinio rungtynėse Scrantone, susižeidė koją ir dabar gydytojo priežiūroje gydos namuose.

• **Ponia Bielskienė**, Lietuvos garbės konsulo Dr. J. J. Bielskio žmona, buvo atvykus į Pittsburghą pavišėti pas savo seserį ir ta proga aplankė Clevelande savo sesers dukterį. Ponia

Bielskienė pakeliui aplankė savo artimuosius Chicagoje.

• **Bendruomenės I ir II apylinkės**, drauge su Motevų Sąjungos skyriumi, naujoje puikioje Naujos parapijos salėje, rengia naujų 1962 metų sutikimą, gruodžio 31 vakare. Trumpa, bet graži programą išpildys vietos menininkai. Bilietus į tą iškilmingą vakarą reikės įsigyti iš anksto.

Abi apylinkės pradeda Clevelande ir apylinkėse lietuvių gyventojų surašymą. Kiekviena lietuvių šeima prašoma užsiregistruoti, ar priklauso Bendruomenei ar ne.

• **Bendruomenės I apylinkė** susitarė su Chicago Dainavos ansambliu atvykti čia ir duoti savo puikią, naują programą šeštadienį, kovo 3, 1962 metais, Slovenian auditorijoje.

• **1941 m. sukilimo minėjimas Clevelande** rengiamas gruodžio 3 d. Minėjimui rengti sudarytas komitetas, kuris pranešė, kad minėjimas bus vykdomas tokia tvarka:

10:30 val. pamaldos Šv. Jurgio parapijos salėje. Mišias atnašaus kun. L. Janušas, iš Brooklyno. Pamaldų metu bus padėtas gėlių vainikas prie žuvusiųjų dėl

Lietuvos laisvės įmūrytos lentos.

5 val. po pietų Lietuvių salėje iškilmingas minėjimas. Minėjimą praves Alf. Mikulskis. Pagrindinę kalbą pasakys J. Brazaitis, buvęs laikinosios vyriausybės vicepirmininkas. Meninėje dalyje bus suvaidinta "Miško broliai", režisuojant Z. Peckui.

Visi lietuviai iš anksto kviečiami gausiai dalyvauti.

• **BALFo piniginė rinkliava Clevelande** vyksta ir toliau.

Iki gruodžio vidurio, kiekvieną sekmadienį po 9 ir 10:30 val. pamaldų Šv. Jurgio parapijos salėje bus primamos aukos.

Atlik šią kilnią pareigą pats ir nelauk, kol aukų rinkėjas ateis į namus, nes ir rinkėjų stanga.

• **Skaučių rudens iškyla** įvyks lapkričio 19 d., 2 val. p. p., Forest Hills Parke. Rinksimės prie namo, kuris stovi ant ežerėlio kranto. Kviečiamos visos skautės dalyvauti. Taip pat maloniai prašome brolius skautus, tėvelius bei skaučių bičiulius kartu praleisti pora valandų rudens gamtoje. Jei-gu lytų ar snigtų, iškyla neįvyks.

• **Baltic Delicatessen** krautuvė šiam savaitgalio turės skilandžių. Tat skilandžių mėgėjai prašome nedelsi ir jais apsirūpinti, nes sekanti skilandžių partija bus tik Kalėdų savaitgalyje.

• **Išnuomojamas 3 kambarių butas** su baldais ir visais patogumais. Kaina 40 dol. mėnesiui.

Teirautis: Steve Lazickas, 1078 E. 77 St. Telef. 361-3876. (132, 133, 134)

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

East Ohio Gas Co. kiekvienais metais renka Mrs. Ohio. Šiais metais tas titulus atiteko Mrs. Donald Gillette, iš Proctorville, 36 metų, dviejų vaikų motinai.

ANTANO SMETONOS KONCERTO CLEVELANDE BELAUKIANT

JUOZAS ŽILEVIČIUS

A. Smetona

Jauno pianisto Antano Smetonos koncertai, kiek pastebėjau, yra populiari Clevelande ne vien tik lietuviuose, bet ir svetimtaučiuose, tat šia proga noriu tarti keletą žodžių.

Kai muzikologijos reikalais buvau atvykęs Clevelandan, labai nudžiugau sužinojęs apie įvyksiantį rugsėjo 17 d. jo rečitalį The Cleveland Music School Settlement patalpose. Daug buvau girdėjęs kalbant ir skaitęs spaudoje, bet nebuvo tekę girdėti iš skambinant.

Daugiau šeiminiškoje, negu oficialioje aplinkoje, beveik per pusę su lietuviais dalyvaujant svetimtaučiams klausytojams, jis išpildė J. Bacho, Fr. Chopino, L. Beethoveno ir R. Schumano kūrinis. Nežiūrint į tai, kad pildomieji veikalai buvo vieni nuo kito skirtingų muzikinių pakraipų, o taip pat ir technikiu požiūriu reikalaujant gero instrumento apvaldymo, kad kūrinių pertiekus klausytojams kuo aiškiausiai, jaunas pianistas besunkumų tai nugalėjo ir neginčytinai įrodė savo, tai programai atlikti, prisiruošimą su kaupu.

Žiūrint iš muzikinės pusės, veikalai buvo kruopščiai paruošti, iki smulkmenų išnagrinėti ir be fizinių įtampų, kur įvairūs judėjimai, veido šaipymasis, rankų plastiniai judėjimai, dirbtiniai veiksmai norint paveikti klausytojus, nebuvo naudojami. Buvo atlikta rimtai, susikaupusiai, pildamajam kūrinys įsigilinant. Žinoma, labai kludė klausytojų artumas, kur vos kelios pėdos teskyrė. O dar ir klausytojais perpildytos salės rezonansas nebuvo koncertanto naudai. Vis tik jis sugebėjo save apvaldyti, ir nežiūrint tokios aplinkos, pamirštant viską, reikiamai susikaupti.

Koncertantas kiekvieną kūrinių sugebėjo muzikiniui, su visomis smulkmenomis ir niuansais, perteikti pilnai išbaigta. Gilus filosofas, Bachas muzikoje vadinas "Senuoju įstatymu" buvo laisvai perteiktas. Ypatingai Fuga, reikalaujanti daug pojūčių ir didelio pianizmo, buvo meniškai atlikta. Kitas filosofas "Naujasis įstatymas" -- Beethovenas šiltai, melodingai ir šviesiai buvo paskambintas (Sonata op. 81). Čia ir veržlumas temperamento kūrinių ryškiai išplaukė, Beethovenas, pilnas audringų posūkių, kuriuos koncertantas teisingai atpažino.

Fr. Chopinas, po Beethoveno (Sonata op. 35) pasirodė labai saldus, švelnus, lyriškas, kupinas romantizmo. Čia pianistas parodė gražų daininingą toną, minkštus ir švelnius užgavimus naudodamas, autoriaus užmačias teisingai suprato. Gedulingąjį maršą skambinant, manyčiau, reikėtų santūriau, retesniu tempu, daugiau gedulingumo nuotakos įdėti. Visi gedulingi maršai, kokie jie bebūtų, visi reikalauja didelios ramybės su skausmingo šūkiais. Bet jaunam žmo-

gui nėra taip lengva į gedulingus dalykus įsigilinti, ypač kai sonatoje maršas esti vidury, ir tai dar po skerco (scherzo), pilno bravuriškos linksmos nuotakos. Bendrai imant, šios sonatos perdavimas, kur Chopinas pilnas intimumo, nėra lengvas dalykas. Pasauli yra daug garsių pianistų, bet tikrų Chopino kūrinių pildytojų-atkūrėjų labai maža.

R. Schumano "Fantasietuecke" op. 12 pianistas pasijuto romantiškos improvizacijos lauke, jų skambino 8-nias, kuriuose turėjo progos pasirodyti visoje pilnumoje. Čia ir technika lengva, tono įvairus keitimasis savo išraiška, judėsių kontrastas ir plati pianizmo apimtis. Pianistas jau buvo apsipratęs ir susigyvenęs su aplinka, tat pasirodė visoje pilnumoje. Šioje dalyje ypatingai klausytojus įkaitino, kurie širdingai plodami, prašė užsigardžiamumui dar ko nors daugiau. Pianistas maloniai prašymą išpildė.

ŠACHMATŲ PIRMENYBĖS CLEVELANDE

Ignas Žalys, Montrealio meistras, rašo, kad nei jis, nei kiti Montrealio lietuviai, negalės dalyvauti lietuvių pirmenybėse Clevelande, lapkričio 23-25 d.d., nes Kanadoje tos dienos yra darbo dienos.

Tą patį rašo Antanas Sirutis ir J. Budrys iš Toronto apie Vyčio šachmatininkus.

Tačiau nenustojama vilties į pirmenybes sulaukti pačių stipriausių lietuvių pajėgą Kanadoje. Povilą Vaitonį, dukart laimėjusį Kanados šachmatų pirmenybes. Jo dalyvavimas labai praturtintų ir sustiprintų pirmenybes. Taip pat prie lentos suvestų senai laukiamų rungtynių Vaitonis-Tautvaišas.

Povilas Tautvaišas yra pats stipriausias iš lietuvių JAV. Jis pelnė daug titulų: Bostono, Chicago, Illinois, Trans-Mississippi ir Indianos.

Tautvaišas Clevelande dar nėra buvęs. Čia chicališkai bus visakeriškai pranašesni už kitus: skaičiumi ir pajėgumu. Be Tautvaišos atvyks: Aleksandras Zujus, V. Palčiaskas, K. Jančauskas, Pranas Šalkauskas ir kt.

Šalkauskas tik ką labai sėkmingai pasirodė Illinois valstybės pirmenybėse sudorodęs Chicago stiprius žaidėjus: Leopoldi ir Čarnecki, ir su Tautvaišu atsistodamas dalintis 3-8 vietas iš 76 dalyvavusių žaidėjų.

Bostoniškai atvyks su buv. Bostono meistrui Gediminui Šveikausku ir keliais jaunuoliais. Iš Detroito laukiamas Kazys Škėma, buv. Bostono ir dabar Michigano valstybės meistras. Ką atsiųs New Yorkas, dar neaišku. Iš Daytono žada atvykti V. Žukaitis.

K. M.

The Stroh Brewery Co., kuri pastoviai skelbiasi Dirvoje, turi suorganizavusi pagarsėjusį Bowling Team. Jis yra laimėjęs Michigano pirmenybes. Nuotraukoje laimėtojai: Bill Gaume, Dave Souter ir Vic Iwlew.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue

Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street

Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345

13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

Dalyvauk savo bažnyčioje ir melskis šioj

PADEKOS DIENOJ

ALSTO COMPANY

NATION'S LEADING LINE OF OUTDOOR INCINERATORS.

4007 Detroit Ave.

Call OL 1-5151

Dalyvauk savo bažnyčioje ir melskis šioj

PADEKOS DIENOJ

GAZELLE RESTAURANT

SERVING THE FINEST FOODS

1132 Euclid Ave.

CH 1-4540

Dalyvauk savo bažnyčioje ir melskis šioj

PADEKOS DIENOJ

DRAGIN PIANO COMPANY

WE CARRY THE FINEST QUALITY PIANOS

WILLIAM WEISS, PROP.

8220 Carnegie Ave.

Call CH 1-3616

Dalyvauk savo bažnyčioje ir melskis Padėkos Dienoj

BEAL AUTO SERVICE CO.

2207 Adelbert Road

Call GA 1-0877

P. J. KERSIS

Turėdami reikalų prašom į mane kreiptis namų telefonu OL 7-2521 — Peninsula.

DIRVA

Nr. 133

1961 m. lapkričio 17 d.

KAS IR KUR?

• **Dirvos romano konkurso komisija** jau sudaryta Bostone. Apie tai plačiau patirsite artimiausiu laiku, kada bus paskelbtos visos romano konkurso taisyklės. Lietuviai rašytojai iš anksto kviečiami su savo kūriniais konkurse dalyvauti.

• **A. Wels** — lietuvis teisėjas Chicagoje, išrinktas JAV ir Kanados savivaldybių teisėjų draugijos pirminku. Jų suvažiavimas įvyko Texas valstijoje.

• **Ped. Lituanistikos Institutas** psichopedagogikai i dėstyti pakvietė Vandą Gegevičiūtę ir žurnalistiką — kun. dr. J. Prunskį. V. Gegevičiūtė yra Chicago University psichologijos doktorantė, dr. J. Prunskis — vienas Draugo redaktorių ir Lietuvių Enciklopedijos žurnalistikos skyriaus redaktorių. Naujieji lektoriai minėtus kursus pradės skaityti antrojo semestro pradžioje, po N. Metų.

• **Chicago lietuvių jaunimo organizacijos:** skautai akademikai, Gintaras, Neo

Lithuania, Santara ir ateitininkai, lapkričio 18 d. Evergreen Country Club — 9140 S. Western Ave., rengia bendrą pobuvį Vasario 16 Gimnazijai paremti. Į pobuvį kviečia visą Chicago lietuvių visuomenę. Programą išpildys tų organizacijų meninės jėgos. Pobūvio pradžia 8 val. Po programos bus šokiai.

• **Pijus Birštonas**, buvęs SLA prezidentas, sulaukęs 93 metų, mirė Shenandoah, Pa.

• **Lietuvių Studentų Sąjungos** suvažiavime Gabrielius Gedvila skaitys paskaitą "Trakų pilis, aras ir svetimieji". Suvažiavimas įvyks Chicagoje, Morrison viešbutyje, lapkričio 23-26 d.

• **Antano Škėmos Raštų Išleidimo Fondui** įnašus prisuntė dr. A. Razma \$20.00, A. Butaitė \$10.00, Z. Merckis \$10.00, G. Karnauskienė \$2.00. Lietuviškoji visuomenė maloniai kviečiama įsijungti į tragiškai žuvusio rašytojo Antano Škėmos kūrybos išleidimo darbą. Įnašus Fondui prašoma siųsti adresu: Dr. Jonas Valaitis, 2547 W. 45th St., Chicago 32, Ill.

Los Angeles lietuviai skautai lapkričio 11 - 12 d. iškilmingai minėjo Lietuvos skautų 43 metų ir Los Angeles skautų 10 metų gyvavimo sukaktį. Nuotraukoj lietuvių skautės iškilnių metu.

L. Kančausko nuotrauka

• **Muz. Aleksandrui Aleksiui**, gyvenančiam Waterbury, suėjo 75 metų sukaktis.

• **Juozas Valakas**, Dirvos bendradarbis iš Brooklyno, gavo žinią iš Lietuvos, kad jo motina, sulaukusi 76 metų, sunkiai susirgo.

• **K. Žemeckas**, iš Oshkos, mokėdamas už Dirvą, atsiuntė \$5.00 auką.

TORONTO

LTS Toronto skyriaus narių susirinkimas įvyks Lietuvių Namuose gruodžio 10 d., 3 val. p. p. Be įvairių pranešimų ir kitų aktualių tautinės veiklos reikalų aptarimo yra numatoma valdybos ir revizijos komisijos rinkimai.

• **LNT Moterų Būrelio** aktyvi veikėja **V. Kalendrienė**, po sveikatos tyrimų lapkričio 9 d., iš ligoninės sugrįžo į namus.

• **Žinomų verslininkų J. F. Jonynų** dukterė **Virginija** gruodžio 11 d. šv. Jono parapijos bažnyčioje susitaukė su Tomu Taylor. Povestinės vaisės įvyko tos pačios parapijos turimoj salėj, kurios praėjo su daugeliu sveikinimų ir gražiausiais linkėjimais jaunųjų ateičiai.

• **SLA vietos kuopos** ir sporto klubo "Vytis" bendras balius įvyko lapkričio 11 d. Prisikėlimo parapijos sa-

Los Angeles rajono vadas sktn. V. Pažiūra sega Tėvynės dukros žymesį mergaičių turtininkę vyr. sklt. D. Gustaitei. Kairėje stovi pskt. R. Dabšys ir tunto adj. Prišmantas.

L. Kančausko nuotrauka

lėje. Veikiant turtingam bufetui ir grojant "Olimpijos" orkestrui atsilankiusieji maloniai praleido vakarą išsinešdami gražius atsiminimus. Baliaus metu buvo prisiminta ir pasveikinta vietos kuopos veikėja O. Indrelienė jos 60 metų amžiaus sukakties proga. Sukaktuvininkei įteikta dovana.

LONDON, Ont.

Atvažiuoja Neo Lithuania orkestras

Londono lietuvių apylinkės valdyba nutarė gruodžio 2 d., 7 val. 30 min. puikioje Western Fair Building salėje, kuri Queens parke, suruošti paskutinį šiais metais, grynai lietuvišką

šokių vakarą.

Specialiai tai progai yra pakviestas Clevelando Neo Lithuania orkestras. Savo gražiomis melodijomis, priitarian daina, orkestras giliai žavi publiką ir ilgai lieta atmintyje. Tikimės ir mes, kad gruodžio 2 d. vakare, mes jausimės tikrai lietuviškoje nuotaikoje ir tas vakaras mums liks ilgai, ilgai atmintyje.

Tautiečiai, ne tik vietiniai, bet ir iš artimesnių ir tolimesnių vietovių, įvertindami mūsų valdybos įdėtą pastangą, tikimasi, kad skaitlingai dalyvaus, nes tokių progų retai kada pasitaiko.

Turime visiems priminti, kad prie pat salės yra ir didelis plotas automobilių pastatymui. Tad iki pasimatymo gruodžio 2-ros dienos vakare Londone, Ontario.

K. K.

E. CHICAGO

Balfo parengimas

Balfo 95 skyriaus valdyba buvo suruošusi parengimą su menine programa ir kitomis įvairenybėmis. Jis įvyko lapkričio 5 d., 3 val. p. p. šv. Pranciškaus lietuvių parapijos salėje, Harbor, Indiana.

Meninę programą išpildė Chicago Marquette Parko Jaunimo Ansamblio, vadovaujamas muz. F. Strolos ir rež. Z. Visockienės. Jie suvaidino veiklą (Velykos) su giesmėmis ir tautiniais šokiais.

Jaunimo Ansamblio dalyvių pasirodymu susirinkusieji nepaprastai žavėjosi ir nesigailėjo jiems paploti.

Dalyvių žvilgsniu parengimas buvo gausus ir nuotaiikos visų geros, o Balfo šalpos reikalams, aukomis ir iš kitų šaltinių, gauta gryno pelno 391 dol.

Balfo 95 skyriaus valdyba nuoširdžiai dėkoja Marquette Parko Jaunimo Ansamblio dalyviams, o ypačiai jų vadovams ir Tėvų Komitetui už nemokamai duotą meninę programą. Nuoširdi padėka ir visiems tiems, kurie prisidėjo aukomis, darbu ir savo atsilankymu, ruošiant šį parengimą.

Pakenė

NEW YORK

Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos, New Yorko skyrius, ruošia seminarą-paskaitą "Laisvo tautų apsisprendimo teisė ir Jungtinės Tautos". Pranešėju bus Lietuvos Pasiuntinybės Washingtone patarėjas teisių daktaras Stasys Bačkis, o koreferentu teisininkas Stasys Dzikas.

Seminaras įvyks lapkričio 19 d., 4 val. p. p. Apreiškimo parapijos didžiojoje salėje.

Visi lietuviai kviečiami skaitlingai atsilankyti.

Kas Dirvos neskaito — daug nustoja!

Poetui, redaktoriui ir visuomenininkui

A A

JUOZUI TYSLIAVAI

mirus, jo sūnui kolegai JUOZUI, žmonai VALERIJAI ir kitiems artimiesiems užuojautą reiškia

Korp! Neo-Lithuania Vyriausioji Valdyba

Mūsų brangiam sūneliui

A + A

KAZIUI ŠIAUDIKIUI

mirus, esame gavę asmeniškai per spaudą, laiškais bei telegramomis paguodos ir užuojautos pareiškimų iš po visą pasaulį išsisklaidžiusių lietuvių draugų. Visiems šią liūdną valandą, mus užjautusiems, širdingai dėkojame.

Ona ir Romanas Šiaudikiai

Venezuela.

Staiga mirus,

A + A

VYTAUTUI MILMANTUI,

vėlionies motinai, žmonai, vaikams, seseriai GENOVAITEI DIRŽIENEI bei švogeriiui ANTANUI DIRŽIUI reiškia gilią užuojautą ir kartu liūdi:

V. V. Pileckiai
L. H. Gavorskai
Stasė Bieliūnienė
O. R. Šiaudikiai

Venezuela.

VYTAUTUI MILMANTUI

staiga mirus, jo žmonai ALDONAI ir vaikams, jo motinai p. MILMANTAVICIENEI, GENUTEI ir ANTANUI DIRŽIAMS, reiškiau gilią užuojautą

Jonas Našliūnas

Mieliems Dr. JONUI ir ALDONAI PAVILIONIAMS, dukrelei

RITAI-ALDONAI

mirus, reiškia gilią užuojautą ir kartu liūdi

Rimkūnų šeima

Julija ir Jonas Petroniai, iš Los Angeles, išbuve Europoje trejetą mėnesių, grįždami namo buvo sustoję Clevelande aplankyti senus savo pažįstamus. Nuotraukoje: Petroniai prie Matterhorn kalno Šveicarijoje.

DIRVOS PRENUMERATA 1962 METAMS

Kainos kyla paštui, popieriui, dažams, filmams ir visoms kitoms laikraščio spausdinimo bei siuntimo priemonėms. Kyla ir pragyvenimo išlaidos, todėl natūralu, kad ir dirbantieji nori gauti didesnį atlyginimą.

Išeinant iš tų sąlygų, turėtų kilti ir laikraščio metinė prenumeratos kaina. Bet ją ateinantiems 1962 metams dar paliekame tokią pat — metams 10 dolerių, o pusei metų 6 dolerius.

Tik nuo 1962 metų pradžios nebebus duodama jokių nuolaidų, kurias iki šiol duodavom. Studentai, kaip ir kiti prenumeratoriai, mokės tą pačią kainą. Taip pat ir nauji skaitytojai, kurie iki šiol gaudavo 2 dolerių nuolaidą, jos nebebus.

Užsieny gyvenantieji skaitytojai, kurių turime nemažą skaičių, ir toliau mokės tą pačią kainą, kaip ir šiame krašte gyvenantieji. Atsimenant, kad jiems Dirvos persiuntimas labai brangus, jiems tuo sudaromos lengvatų lengviau laikraštį užsisakyti.

Taigi 1962 metams Dirvos prenumerata visiems suvienodinta: metams \$10.00, o pusei metų \$6.00.

NUOSTOLIS ČIKAGIEČIAMS,

jei jie neturi FM radijo: jie negirdi apie 30 stočių, perduodančių puikiausią muziką. Kelios dešimtys įvairių FM aparatų ir stereofoninių — laukia Jūsų Gradinsko TV ir radijo krautuvė, 2512 W. 47th Str., FR 6-1998.